

Foto: Peter Nolbrant.

Gemensamma visioner

Levande och konkreta visioner är viktiga för en gemensam riktning, drivkraft och samarbete. Engagerande visioner behöver tas fram där alla i gruppen får medverka med sina egna visioner. Genom att beskriva dem för varandra blir de tydligare och konkretare. Vi kan på så sätt också hitta gemensamma visioner som är viktiga för att se vad det är vi vill uppnå tillsammans. En vision kan innehålla allt från hur miljön och samhället ser ut till hur vi som enskilda eller som grupp fungerar och arbetar. Visionen kan innehålla både saker som ligger nära i tiden och långt in i framtiden.

Tid

4-16 timmar beroende på omfattning och syfte. För den kortare tiden behöver processen nedan förenklas och förkortas.

Antal

10-60 personer.

Hur

1. Starta med ett bestämt fokus beroende på grupp och syfte: Vad har gruppen/vattenrådet för roll om ett visst antal år? Hur samarbetar vi inom avrinningsområdet? Hur ser det ut i vår bygd, by, samhälle eller stad? Hur ser det ut när vi nått god ekologisk status eller hållbar utveckling? Det kan också vara helt öppet: Hur vill du att framtiden ska se ut?
2. Enskild reflektion i cirka 20 minuter. Gör ett tankehopp in i den framtid du vill uppleva. Fundera inte på hindren eller vägen dit. Bedöm, värdera eller censurera inte det som dyker upp. Du behöver inte heller prestera, om det inte dyker upp så mycket gör inget. Befinn dig i

framtiden: Hur ser det ut? Vad händer? Vad gör du själv och vad gör andra? Hur känns det? Försök vara konkret genom att vara på platsen. Använd alla sinnen.

3. Gör gärna anteckningar eller någon bild i slutet för att minnas vad din vision handlade om.
4. Bilda par med varandra i gruppen, gärna med någon som du känner minst.
5. Turas om att berätta och lyssna. Tio minuter var är ofta lagom. Var tyst och lyssna utan att argumentera och diskutera. Istället handlar det om att leva sig in i och hjälpa berättaren att utveckla och förtydliga. Är något oklart, ställ frågor till berättaren. Om det skulle bli en tyst paus gör det inget, det kan vara bra för att få tänka efter. Man bör inte sitta rakt mot varandra utan istället bredvid varandra när ni berättar och lyssnar. Ett bra sätt är att promenera sida vid sida. Det är ingen prestation och berätta bara det du vill och det som känns bra.
6. Komplettera minnesanteckningarna med det som kommit till eller som är nytt.
7. Var och en skriver i punktform, ritar eller målar sin vision på blädderblockspapper som kan presenteras för gruppen. Att använda färg är roligt och kan öka kreativiteten. Skriv och måla så att andra kan förstå vad visionen handlar om. 20-30 minuter kan vara lagom.
8. Framtidsvisionerna sätts upp på väggen.
9. Beroende på hur många ni är kan ni göra på olika sätt. Om ni inte är så många kan ni gå en runda bland deltagarna så att alla får berätta om sin vision. Är ni fler kan ni mingla och berätta för varandra.
10. Bilda grupper genom att ansluta till den eller de visioner som ni tycker handlar om liknande saker och som passar till din egen. Grupperna kan vara allt från 2 till kanske högst 6 personer.
11. Grupperna samlas. Uppgiften är nu att enas kring en gemensam vision genom att berätta och lyssna på varandra. Gå först laget runt i gruppen. Någon får agera sekreterare och skriva upp det ni kommer fram till på ett blädderblock så att alla ser. Roterat sekreterarskapet efter hand. Ni behöver inte fundera på vägen till visionen under denna del, utan här handlar det om vad ni vill skapa. Skriv allt det som alla är överens om, stort som smått. Försök vara konkreta. När ni beskrivit visionen sätter ni en rubrik på den, som beskriver vad den handlar om. Därefter kan ni formulera ett mål och indikatorer. Indikatorer är saker som visar att vi nått visionen eller delar av den. Sedan kan ni även beskriva positiva och negativa konsekvenser av er vision. Punkt 11 tar lång tid om allt ska göras. Den kan brytas upp för återsamling i storgruppen där ni introducerar exempelvis mål, indikatorer och konsekvenser.
12. De olika grupperna presenterar sina gemensamma visioner för storgruppen. Hela gruppen medverkar. Det kan göras på olika sätt, antingen genom att berätta, måla eller dramatisering.
13. Avsluta med en Reflektionsrunda (Verktyg nr. A10) i storgruppen. Finns det en underliggande eller gemensam vision som förenar de olika gemensamma visionerna i grupperna? Kan ni formulera den?
14. Reflektera också över hur arbetet har varit: Vad har vi gjort? Hur fungerade det? Hur kändes det?
15. Dokumentera gruppvisioner genom foto. Även enskilda visioner kan dokumenteras. Skriv ner tankar från den avslutande reflektionen. Det är viktigt för att alla ska kunna gå tillbaka och läsa dessa för att se vad som kom fram.

Vad behövs?

- Processledare med tidigare erfarenhet av visionsarbete, helst utbildad handledare.
- Blädderblock
- Tuschpennor
- Färg och penslar eller färgkriter
- Tejp
- Kamera

Att tänka på

- Arbetet är en relativt omfattande process och det behövs handledare med erfarenhet för att leda processen.
- Att utveckla visioner är en process som ni både kan arbeta med mer koncentrerat och en långsiktig pågående process som sker under arbetets gång i ett vattenråd.
- Det är viktigt att komma ihåg att vattenrådets vision kan utvecklas över tid och i takt med att nya personer kommer in i vattenrådets arbete.
- Visioner kan också utvecklas genom gruppens arbete där de efterhand växer fram när ni sätter igång och gör saker. En del har lättare för detta än att formulera visioner vid ett möte. Därför är det viktigt att återkommande ta upp och samtala om visionerna på vattenrådets möten.
- Arbetet kan göras i samarbete med studieförbund. <https://studieforbunden.se>
Sök på nätet på orden studieförbund och föreningsutveckling.

Läs mer

- Beskrivningen ovan är inspirerad av: Enspirited Envisioning av Warren Ziegler.
- Putting the Vision Back into Community Visioning with Guided Imagery.
http://www.plannersnetwork.org/wp-content/uploads/2013/02/Sarkissian_F12.pdf
- Vänd planeringsperspektivet. <http://www.friametoder.se/wp-content/uploads/2011/05/vandplan.pdf>
- Community Planning Handbook. Avsnittet: Methods/Future search conference. Sid. 66.
http://library.uniteddiversity.coop/REconomy_Resource_Pack/Community_Assets_and_Development/The_Community_Planning_Handbook-How_People_Can_Shape_Their_C.pdf